

Avfall från verksamheter

Hörby 2009

Sortering av brännbart avfall från annat avfall
samt karakterisering av avfall till deponi

RAPPORT 2010-2

Inledning

Under 2008-2009 har Miljösamverkan Skåne bedrivit ett tillsynsprojekt gällande sortering av brännbart avfall från annat avfall samt karakterisering av avfall till deponi. Kunskapen hos både verksamheter och inspektörer var bristfällig, framförallt gällande karakterisering av avfall som ska lämnas till deponi.

Verksamhetsutövaren ansvarar själv för hanteringen av sitt avfall. I första hand bör avfall återanvändas eller återvinnas, men det är också viktigt att undersöka möjligheten att minska den totala avfallsmängd som uppkommer.

Miljökontoret i Hörby har under 2009 fokuserat på hanteringen av avfall på de verksamheter som besökts, både verksamheter inom miljö- och hälsoskydd samt livsmedelsverksamheter. Utöver Miljösamverkans projekt har även kontroller gjorts av i vilken utsträckning utsortering av förpackningar gjorts.

Denna rapport har sammanställts av miljöinspektör Jenny Eriksson (0415-183 14) på miljökontoret i Hörby.

Lagstiftning som berörs i projektet

- Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (2004:4) om hantering av brännbart och organiskt avfall
- Avfallsförordningen (2001:1063)
- Naturvårdsverkets föreskrifter (2004:10) om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering
- Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2005:3) om transport av avfall
- Förordning (2006:1273) om producentansvar för förpackningar
- Förordning (2001:512) om deponering av avfall

Straff och påföljder

Enligt förordning (2001:512) om deponering av avfall, 9 och 10 §§, får utsorterat brännbart avfall eller organiskt avfall inte deponeras. Överträdelser är belagt med miljöstraffsavgifter på vardera 10 000 kronor (förordning (1998:950) om miljöstraffsavgifter).

För övriga överträdelser gällande grundläggande karakterisering och sortering av brännbart avfall från icke brännbart finns endast möjligheten att förelägga. Verksamheterna bör dock i första hand informeras om reglerna kring karakterisering och sortering. I de fall föreläggande övervägs finns mall framtagen av arbetsgruppen inom Miljösamverkan Skåne.

Sortering av brännbart avfall från icke brännbart avfall

Verksamhetsutövaren ansvarar själv för hanteringen av sitt verksamhetsavfall. I första hand bör avfall återanvändas eller återvinnas, men det är också viktigt att undersöka möjligheten att minska den totala avfallsmängd som uppkommer.

Brännbart avfall definieras som avfall som brinner utan energitillskott efter det att förbränningsprocessen startat. Om avfallet består av delar av både brännbart och ej brännbart material och det inte är möjligt att separera materialen bör detta klassificeras som det ena eller det andra, beroende av avfallens sammantagna egenskaper. Exempel på avfall vars material kan vara omöjliga att separera genom sortering är laminat och möbler.

Förvaring av brännbart avfall

Enligt lagstiftningen ska brännbart avfall sorteras ut och förvaras åtskilt från det som inte är brännbart och brännbart avfall som utgör farligt avfall. Sorteringen ska ske där avfallet uppkommer och får därför inte transporteras bort för sortering på annan plats.

Undantag från krav på åtskild förvaring och transport gäller om det av utrymmes-skäl inte går att få plats med fler än en container eller att använda en container med flera sorteringsfack, då bygg- och rivningsavfall uppkommer. Finns det möjligheter att sätta ut mer än en container och sortera ut brännbart bygg- och rivningsavfall på plats, ska detta göras. I undantagsfallet får det brännbara avfallet sorteras ut på annan plats.

Om bygg- och rivningsavfallet utgörs av farligt avfall måste detta alltid sorteras ut där avfallet uppkommer.

Foto: © 2009 Microsoft Corporation

Några andra undantag från kraven att sortera ut brännbart avfall där det uppkommer, gäller avfall från fartyg samt avfall som omfattas av producentansvar. Då sorteringen av brännbart och inte brännbart avfall genomförts, får den inte brännbara fraktionen innehålla högst 10 volymprocent brännbart avfall.

Transport av brännbart avfall

Brännbart avfall får inte transporteras bort blandat med avfall som inte är brännbart. Det är verksamhetsutövarens ansvar att den transportör som anlitas för borttransport av avfall har tillstånd eller har anmält transport av verksamhetsavfall till Länsstyrelsen. För transport av avfall till återvinning krävs inget transporttillstånd men verksamheten ska vara anmäld hos Länsstyrelsen. Att transportera farligt avfall för återanvändning kräver transporttillstånd.

Foto: www.fotoakuten.se

Vid transport av avfall i egen verksamhet behövs varken tillstånd eller anmälan såvida den årliga mängden som transporteras understiger 50 ton eller 250 m³. Överstigs de angivna mängderna ska anmälan göras till Länsstyrelsen.

Producentansvar

Producentansvaret innebär att producenten är skyldig att ta tillbaka avfallet och anvisa insamlingsplatser där avfallet i många fall kan lämnas kostnadsfritt. Avfallslämnaren är i sin tur skyldig att sortera ut det avfall som omfattas av producentansvaret.

Karakterisering av avfall som ska till deponi

Allt avfall som ska deponeras ska vara karakteriserat. Avfallsproducenten ska känna till avfallets egenskaper och innehåll av olika ämnen. Den fortsatta karakteriseringen underlättas om avfallet först klassificeras enligt Avfallsförordningen.

I den grundläggande karakteriseringen ingår bland annat en beskrivning av avfallets ursprung, sammansättning och uppgifter om på vilken deponi avfallet kan läggas. För att genomföra en karakterisering behöver avfallsproducenten oftast kontakta en konsult.

Uppgifter om avfallets sammansättning och dess utlakningsegenskaper fås fram genom provning. Kravet på provning gäller dock inte för deponering av icke-farligt avfall på en deponi för icke-farligt avfall, så länge avfallet inte deponeras tillsammans med stabiliserat icke-reaktivt farligt avfall eller gipsbaserat avfall.

Ansvarig för karakterisering

Det är avfallsproducentens ansvar att se till att den grundläggande karakteriseringen görs och att uppgifterna är korrekta. Avfallsproducent är alla som bedriver en verksamhet som ger upphov till avfall eller var och en som genom förbehandling, blandning eller andra förfaranden ändrar avfallets art eller sammansättning.

Lämnas avfallet på t ex en sorteringsanläggning, för vidare sortering och/eller behandling, omfattas man inte av kraven på karakterisering. Det blir då sorteringsanläggningen som är avfallsproducent och ska utföra en grundläggande karakterisering. Även en transportör kan i detta avseende anses vara avfallsproducent, om denne t ex ändrar avfallets sammansättning.

Avfall som genereras regelbundet

För avfall som genereras regelbundet ska ytterligare uppgifter finnas med i den grundläggande karakteriseringen. Om avfallet genereras regelbundet behöver man senare bara följa upp den grundläggande karakteriseringen med överensstämmelseprovningar. I det fall provning är undantaget i den grundläggande karakteriseringen är för det mesta även kravet på överensstämmelseprovning undantaget.

Foto: © 2009 Microsoft Corporation

Foto: © 2009 Microsoft Corporation

När avfallet kommer till deponin

Deponiägaren ska kontrollera handlingarna och att avfallet är sådant som får tas emot på den aktuella deponin. Om grundläggande karakterisering inte gjorts, om avfallet inte stämmer med vad som angetts i handlingarna eller om avfallet inte får tas emot på den aktuella deponin ska avfallet avvisas. I sådana fall ska tillsynsmyndigheten underrättas.

Deponierna har ofta egna blanketter för grundläggande karakterisering, som de vill att avfallsproducenten ska använda. Det gäller t ex för Sysavs anläggning i Malmö.

Projekt gällande tillsyn av sortering av brännbart avfall från verksamheter samt utsortering av förpackningar

Totalt har 84 verksamheter, av olika slag, informerats och/eller besökts gällande sortering av brännbart avfall och förpackningar. 13 företag inom byggbranschen har fått information via brevutskick.

10 industriföretag har fått information via brev samt en enkät att fylla i och skicka tillbaka till miljökontoret. Frågorna handlade om huruvida brännbart avfall sorteras ut, vilka fraktioner som sorteras, om brännbart avfall transporteras åtskilt från annat avfall.

Övriga 61 företag är livsmedelsverksamheter och butiker, mindre verkstäder, förskolor och skolor, som informerats och kontrollerats vid besök.

Resultat

Av de 71 verksamheter som svarade på enkäten eller kontrollerades vid besök är det 63 som sorterar ut brännbart avfall från annat avfall. De som inte sorterar brännbart för sig lägger t ex pappersförpackningar, plast eller liknande tillsammans med brännbart.

Totalt 16 verksamheter transporterar brännbart avfall tillsammans med annat avfall. De flesta sorterar ut olika sorters förpackningar, tidningar mm och lämnar till återvinning.

Foto: © 2009 Microsoft Corporation

Projekt gällande tillsyn av karakterisering av avfall till deponi

Tillsynen har hittills bedrivits genom utskick av information samt enkät till 10 av de större industriföretagen. Frågorna handlade om huruvida avfall uppstår som skickas till deponi och om det i så fall gjorts en grundläggande karakterisering samt om den innehåller kraven i lagstiftningen.

Resultat

I enkätsvaren har 4 verksamheter svarat att de har avfall som skickas till deponi. Några har svarat att de karakteriserar avfallet och någon att de inte gör det.

Uppföljning och fortsättning

Vid kommande besök på olika typer av verksamheter kommer information att lämnas om sortering av brännbart avfall från icke brännbart avfall samt utsortering av förpackningar. De verksamheter som hade brister vid tidigare besök kommer att följas upp att rutinerna ändras.

De verksamheter som har avfall som går till deponi kommer att följas upp att grundläggande karakterisering görs.